

نومبر ۱۰ غورځون .
 سنه لکي پوسته ايله ه ليرا .
 (اجنبي مملکتلر ايچين ه دولار) .

ابونه وعلان ايشلري ايچين استانبول بوروسه
 مراجهت ايديليز .
 يازي ايشلرئلك مرجعي انقره مرئيزدر .

حيات

حيات دأما حيات... دنيا دأما جود حيات قاتلم...
 - نجه -

اداره مركزي :

انقره ده ، استانبول جاده سنده انقره
 معارف امينلكي يانده كي دائره

استانبول بوروسي :

استانبولده ، باب عالي جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
 دائره مخبره
 تلفون : ۳۶۰۷

صافي : ۲۴

انقره ، ۱۲ مائس ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

انقلاب بندي طابعتير من خصوصنده وظيفه من

تورك انقلابي ، اونك استهداف ايتديكي غايه يي
 خارجه قارشى طابعتير منق ، يكي نسله بو انقلاب
 مفكوره سنى آشيلامق ايچون ياپيلان ماسى ، صرفه
 مجبور اولديغىز فعاليت يانده مع التأسف جوق ضعيفدر .
 بكي توركيه يي اگلامق ايچون انقره به كلن و بر جوق
 تماسلرده بولونان اجنبي مخابر لر تورك ملتلك كوستره رديكي
 قدرت قارشيسنده ، بويوك غازينك شخصيتي اوكنده
 درين بر حرمت دو بويورلر . فقط توركيه ده كي درين
 تحو لك ماهيتنى قاورا يامبورلر . بوني بالذات بر قاچ
 اجنبي مخابر بكا آجيقدن آجيفه سويلديلز ، «توركيه ده
 عظيم بر تحو ل وار ، جوق قوتلى بر اراده نك اثرينى
 كورو بورز . فقط انقلابك استقامتى اگلا يابيلمكلكمز
 ايچون بو قدرتلك اجتماعى عاملرينه ، مؤثرلرينه نفوذ
 ايتكلكمز لازم ... بوني يابامبورز » دييورلر .

بر شينى اگلامق اوفى وجوده كتيره ن عامللرى
 سبيلرى تحويل ايله مكله ممكن اولور بر انقلابي اگلا يابيلامك
 وا اگلا تابليلمك واستقبالي حقه ن تخمينلرده بولونا بيلمك
 ايچون اولاً بو انقلابي حاضرلايان اجتماعى عامللرى
 تدقيق لازمدر . بز انقلابك ايچنده اولديغىز ايچون
 اونك روشنى دويابيليرز . فقط دويقمق ، اگلامق وا اگلامق
 كافى دكلدر . دويولان شينك سبيلرى اوزرنده دوشونه دكجه
 بر سيستم داخلنده اورتابه قونما دكجه اگلا شيلمى
 و بناء عليه يابانجى به اگلا تيله بيله جك حاله كلىش اولماز .
 اونك ايچوندر كه بر فكر جريانك ، بر اجتماعى تحو لك
 « ايده اولوريسى » ياپيلما دكجه يابانجيلر ايچون دائما هم
 قايير . ديكر جهتن مستقبل نسله بوكونك مفكوره سنى
 تلقين ايتكه مجبور اولان مربيك ، انقلابي ، بوكونك فكر
 جريانلرينى اگلامش اولماسى ، يعنى بو جرياني اسبابى
 اعتباريله بر طرفدن ماضى به ربط ايتمه سى ، ديكر طرفدن
 ماضى ايله اونك آراسنده كي فرقلى واضح بر صورتده

كورمه سى ايجاب ايده ر . بوده بر انقلابك «ايده اولوريسى»
 يابيلمه سيله قابلد ر .

حالبو كه مع التأسف بويوك تورك انقلابك بر
 سيستم داخلنده ، سبب وعامللرى آراشدير يلامش ، تورك
 ملتلك عظيم روحى تحو لنى كوستره ن بر اثر اورتابه قونما مشدر .
 بوكونكي حياتى واضح بر حاله قويان ، آيدىنلطان فكرى اثر
 يالكز بويوك غازينك الك بوكسك ، الك درين تفكر اثرى اولان
 نطقلريد ر . اليزده اونك خارجنده ، انقلابك نه هدفنى ، نه ده
 سبب وعامللرينى كوستره ن بر اثر واردر .

بو بويوك نقصانى ازاله ايله مك دارالفنونك وظيفه .
 سيدر . دارالفنون صوك بر عصر ظرفنده تورك ملتلكه كي
 عظيم تحو لى مرحله مرحله تنوير ايتلى و فكر
 جريانلرينك تعاقبنى و سبيلرينى كوستره جك تدقيقاتده
 بولونما ليدر . تا كه ياشاديغىز دورك هيچ اولماز سه
 ياقين سبيلرينى هم كندىز بيله لم ، هم باشقه لرينه
 كوستره بيله لم . حالبو كه صوك زمانلرده كي نشريانه
 باقارسه كز بوتون مدسلر يمزك تدقيق مركزي اسلاميتدن
 اولكي تورك حياتنه حصر ايتمش كورورسيكز .
 بو تدقيقات تورك حياتى تنوير ايتك اعتباريله البته
 فائده ليدر ، ملي تاريخمى تدوين ايچون لازمدر .
 فقط بوكونكي حياتك ياقين سبيلرينى تنوير ايله جك
 تاريخى تدقيقانى تامماً اعمل ايده رده كوزلر يمزى هپ
 بردن ، جوق اوزاق عصرلره چوير برسه ك بوكونكي
 حياتمى ناصيل اگلا ياجىز و ناصل اگلا تاجىز ؟
 صوك بر عصر ك توركيه حياتك مختلف جبهه لرينه ، - اسى ،
 اقتصادى ، فكرى حياتنه عائد وثيقه لر و تامماً علمى تدقيقلر
 نشر ايتمه مش اولان بر مملكتده بوتون تاريخجيلر اون
 بش ، يكرمى عصر اولنه چيقارلر سه بوكونكي حياتمى
 آيدىنلانا جق وثيقه لرى كي مدن بكله به جكز ؟

تورك تاريخك ماضيسنى تنوير عشقنى اك جوق
 آشيلايان ضيا كوك آلپ مرحوم اولمشدى . ضيا بك
 حرث و مدنيتى يكدىكر نندن تاماً آيراجاق وجهله تعريف
 ايتد كدن صوكرا تورك حرثى تدوين ايده بيلمك اوزره
 بو ماضينك تنويرينى ايسته يوردى . ضيا بك زماننده بوتنه ز
 حقيقه فكرى بر انقلاب ايدى ، چونكه ضيا بك اسكى ايمپرا
 طور لك اسلامى تأييدن قور تولماسى و بويولده ايلرله مه سنى
 ايسته يوردى . بونك ايچون توركك اسلامدن اول بر مدنيتى
 اولدينى فكرينى يايقم لازمى . نظرلرى بو جوق اوزاق
 ماضى به كوتورمك ، اوزمان ايچون ، ايله رله مه نك شر
 طيدى . چونكه تورك ملتى اسلاميتدن اولكي ماضيسنى
 بيلمكه كندى وارلفنك ، كندى مدنيتك اسلام اقوامندن

آبرى اولديغى حس ايله جك ، اسلام ايچنده قالدى زمانى
 يالكز بر مرحله عد ايله جك و بناء عليه بو مرحله يي
 كچمك ومعاصر مدنيت انطباق ايله مك ايچون لازم كلن
 شرائطى حائر اولديغنه ايتانا جقدى . بو طبق لونه رك عيسا
 دورينه رجوع ايتك مبد ايله حر كت ايده رك خريستيانلق
 ايچون يكي بر استقبال آچاسى كيدى . ضيا بك بونده موفق
 اولدى . ضيا بك كوزلرى ماضى به دوغرو سوق ايچون
 نشر يانده بولنور كن تاماً حسي حر كت ايتمه يوردى .
 شو كا هيچ شبهه ايتمه مليدر كه بويوك متفكر هر شيدن اول
 عمل و حياتى كوز اوكنده طوتان بر انقلابى ايدى .

حالك احتياجى ، فكرده انقلاب يامانك يولنى
 غايت ابى كورور ايدى . تورك شعورنى اوياندير مق
 واوكا حمله و برمك ايچون كوزلرى ماضى به چوير تدير
 مشدى . شيمدى تورك ملتى شعورنى جوق قوتله
 دويدى ، بوكون اسلامى سلطه لرله الى قولى باغلى
 دكلدر . زمانىز ايچون الك مهم احتياج ماضينك تدقيقى
 سايه سنده وجدانلره حر يت و برمك دكل ، بوكونكى
 حالك وضوحته ياردم ايتك و يارينى تنوير ايتكدر .
 تاريخجيلر من بوكونكى حياتك الك ياقين سبيلرينى
 كوستره جك و ثائق نشر ايله مكه و ياقين ماضى ايله
 بوكونى آيران نقطه لرى تدقيق ايتكه مجبوردر .

ياقين ماضينك بو صورتله تدقيق حالى اكلاتير ،
 حال بر طاقم تايللرك مجموعيدر . او وقت بو تايللر
 وضوح پيدا ايده ر ، بو صورتله استقبال آيدىنلانا ير .

ياقين بر ماضينك ، مثلاً صوك بر عصر ظرفنده
 توركيه ده كي فكر جريانلرينك تدقيقك حالى ناصيل تنوير
 ايله جكنى ، بو كا نه درجه محتاج اولديغىزى محدود
 بر مثال ايله اگلامق ايسته يورم : توركيه نك صوك
 عصر فكر تاريخك الك مهم وقعه سى هيچ شبهه
 يوق كه توركيك جريانيدير . توركيك ناصل باشلادى ،
 نه كى سبيلره دوغدى ، نه كى فكر جريانلريله ، نه كى
 تايللرله چارپيشدى . بونلرك تدقيقى هر حالده توركيه نك
 صوك دورى تاريخى تنوير ايتك ايچون لازمدر . بو خصوصده
 اطرافلى ياپيلاق بر تدقيق انقلابه تقدم ايله ين دورى
 بزه واضحاً كوستره ير . توركيكلك وضوح پيدا
 ايتمه سى بالخاصه بالقان حربيله باشلار . بوزماندر كه ضيا
 كوك آلپ توركيكلك ايدى اولوريسنى ياعمشدر . توركيكلك
 جريانك حدودينى ، احتوا ايتديكى تايللرى بر منظومه
 فكريه حائنده يالكز اونك اثرلرنده كور ييليرز .
 شيمدى بو اثرلرك ابى بر طرزده تدقيق انقلابه تقدم

«عاشق عمر» ه عائد

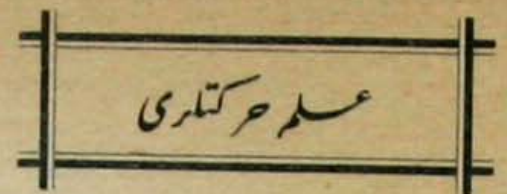
بعض نو طر

«اسکي سرحد لر مژده ادبي حیات» ناميله «تورک يوردی» نك ۱۹ نجی صایبندنه نشر ایستدیکم بر مقاله ده هجری اون برنجی عصرک صوگ نصفندنه پیش ساز شاعر لر مژدن «طشوارلی غازی عاشق حسن» دن بحث ایدرکن، اسکی تورک اوردولرنده - دها قبل الاسلام دورلردن بری کلن ملی بر عنعنه نك دوامی اولارق - دکرلی ساز شاعرلی بولوندیغنی و ایمراطورلنک مختلف سرحد لر مژده ادبی حیاتک جوق قوتلی اولدیغنی سوله مشدم. شهرتی و اثرلی آناطولی تورکلی آراسنده حالا دوام ایدن «عاشق عمر» ه عائد بوراده نشر ایدنه حکم بعض نو طر و وثیقه لر، اونکده ه، هرشیدن اول بر «اوردو شاعری» اولدیغنی کوستره جکدر. اون برنجی عصرک ایلک نصفندنه بویوک شهرت قازانان «قایقچی مصطفی» دن صوگرا، بو عصرک ایلکین دورک اک مهم فکر جریانی بزه کوسته ربر. فقط او تاریخدن صوگرا تورکیه، حرب عمومیتک مغلوبیت فلاکتی کورمش، بونک نتیجه سی اولارق یکیدن خورنلایان اسکی فکرلره چارپشمش، بویوک ظفر و انقلابی یاشمدر. بوتون بو وقایعدن صوگرا ینه منبغی ملی روحدن آلان بر نور کچیلک وارددر. عیبا ضیا بکک ایدنه اولوژیسی یایدیغنی تورکچیلک بوکونکی تورکچیلکک عینیمیدر؛ شبه سزکه خاییر. دونکی ایسته کاریمزه، دونکی فکر لریمزه جوق هيجانلی بردورک یاشاییشی و جوق قوتلی برره برک ابداعکار فکرلی انضمام ایتمدر. بوفرقي لایقيله آکلا یایلمک ایچون دونکی تورکچیلکک ایجه بر تاریخی یایلماسی و بوسورتله بوکونکی فکر جریانلریله مقایسه ایدیله سی لازمدر، او وقت حال عامانور ایدنه جکدر. تورکچیلککده اولدیغنی کبی اقتصادی تلقیلریمزه ده بوتون اجتماعی و سیاسی حیاتیمزه ده، کیردیکمز بولک ماضی ایلک فرقی آنجی بویاقین تاریخک بوتون وراثتیه نشر ایدیله سی و ترکیب قابلیتی حائر متفکرلرک بونانی اصول تحتندنه تدقیق ایله مه سیله قابل اولاجقدر. تاریخچیلریمز پوشید احتیاج موجود دگلش کی حرکت ایدنه و متادیا اون عصر اولکی زمانده دولاشیرلره کنجکک اوزرنده مؤثر اولالرینه هیچ بر احتمال بوقدر. شورایی بیلیملی بزه بو ایدنه مساعی ضیا بکک زمانده بر فکر انقلابی ایدی. شیمدی ایسه بو، ساده جه حیات اوزرنده تأثیری تماماً بالواسطه اولان حسی بر تحریردر. بو نوع عالمرده ه، مؤرخلره ده مملکتک احتیاجی وارددر، فقط حیاتک ایسته دیکی تحریاتی دها اول یایقی شرطیه ... بونی یایقمسزین اوزاق عصرلره اوغرا شیلیرسه کنجکک متادیا «بوکونک یاقین سبیلرخی آراشدیریکمز، چونکه بزحاک آکلا شیلماستی و انسان ایچون قابل اولدیغنی درجه ده استقبالك آیدینلا تیلماستی ایسته یوز» دییه جکدر.

محمد امین

صوگندنه و متعاقب عصرک ایلک سنه لرندنه باشلیجه اوچ ساز شاعری ایمراطورلق داخلندنه اشتبار ایتمندی: عاشق عمر، کوهری، عاشق حسن. «کوهری» و «عاشق حسن» حقندنه - «یکی مجموعه» ایلک «تورک یوردی» ندنه - ایلک دفعه تاریخ و موثوق معلومات ویرمه مکه موفق اولشدم؛ بوراده ده «عاشق عمر» حقندنه غایت قیصه فقط واضح و موثوق ماهیتده معلومات ویرمه رک بو خصوصده بیلین شیلری قسماً اکمال ایتک ایسترم. «عاشق عمر» ک حیات حقندنه، بوندن اون بش سنه اول اقدامده نشر ایستدیکم «ساز شاعرلی» مقاله لر مده سالم تذکره سنه استناداً بعض معلومات ویرمشم؛ مؤخرأ بروسه لی طاهر بک مرحوم «عثمانی مؤلفری» ندنه برازداها ایضاحات علاوه سیله «عاشق عمر» دن بحث ایتدی. ایسته مطبوعاتیمزه «عاشق عمر» حقندنه یازیلان و بیلین شی بونلردن عبارتدر. بومعلوماته نظراً یکجیری ساز شاعرلردن اولوب اکثراً عسکرله برابر سفر و حضرده روم ایلی طرفلرنده بولونمش و «اوله عاشق عمرک جلوه کبی عدن جلیل» مصرعنک ناطق اولدیغنی وجهله ۱۱۱۹ ده وفات ایتمش؛ «وطن اصلینک آیدین ایلی اولدیغنی» بر منظومه سنده سوبلرسه ده، طاهر بک بونی قید ایتکله برابر، «قونیلی و مولوی» اولدیغنی ده علاوه ایلر. برطاقم منقبه لری عاشق لر آراسنده صوگ زمانلره قدر یاشایان «عاشق عمر» ک، «عاشق حسن» کبی بر یکجیری ساز شاعری اولدیغنی، اودوروقایع حربیه سنه دائریازدینی منظومه لر تمامیه کوسترمکده در. «مثلاجه رین» قلعه سنک فتحی مناسبتیه ۱۰۸۹ ده یازیلان منظومه: پادشاه خدمتکده کزدک آنجی قورو یاش دین ایچون بیلک بزه حقندن ویریشدر معاش اونوز آلتی کون اولنجه شویله کیردک دشمنه کورمه مشدر کیمسه لر هیچ بویله برجنک و صاواش جیقدی کفار جانبدن بر نیجه چرخ فلک جوق ولیر بوغزاده صوندیلر تیغه بیلک جوق شکر کجی دعامن مستجاب اولدی دیلک یاقیدیلر آتشرلی قالمادی برطاش اوزره طاش «عاشق عمر» ک بوقیلدن جنک واقعه لرینی، سرحد حادثه لرینی آکلانان متعدد پارچه لری وارددر. بونلردن باشقه مثلاً اوردوده کی «سردن کجیدیلر»، «سقالر» زمهره لری حقندنه ابری ابری مدحیه لرده یازمشدر: صدقه محکم باغلاوب ستاره سردن کجیدیلر صوندیلر ال تیغ آتشباره سردن کجیدیلر بورودیلر منبع کفار سردن کجیدیلر کجیدیلر آلای یاره یاره سردن کجیدیلر تیغ لری لرده یالین سیننه قانلو بر شراح هربری دین اوغرینه شوقیه ایدرلر سباح کولله دن قورشوندن ال قومباره سندن کاه کاه یاغدی بر لر طولور چاساره سردن کجیدیلر جمله سی بسته نه رک سازلره چالنی اوزره یازیلش اولان بوم، بیلردن باشقا، شاعرک، ینه عین روح و ماهیتده اولمق اوزره مجاوزنیله یازیلش و «تورکائی، وارساغی، ده پیش» بسته لرینه کوره اوقونمش مختلف قهرمانلق شعرلری ده وارددر. «ایلک متصوفلر» ده دها سلجوقی اوردولرنده موجودیتنی

کوستردیکمز بو اوردو شاعرلرینک هیسندنه اولدیغنی کبی، «عاشق عمر» ده ده جنکاورلک حسی «دینی - صوفیانه» حسلره امتزاج ایتش و جنک شعرلرینک لسیج داخلینی تشکیل ایله مشدر. بوکا کوچوک برایکی مثال: بر راه مینه عزم ایدره رز بر عسکر اسلامک دین قضا سیدر چاتجه دشمنه رزم ایدره رز بر بواصره رضامن حق رضا سیدر آنجه مردلر دونوب برر پلنکه دورماز قارشو واریر طوب و تفنکه محنت کیره من میدان جنکه کرجک ارنلرک کربلا سیدر شهدامن بولور عالی مقاملر حشره دک دملری ترابه طاملر دین ایچون کور نه لر چکدی اماملر روزوشب چکیلن آنک یاسیدر دونمز نه دکلو جوق اولسه عاصی حمدلله دین و ایمانز وار کیدر قلمزک سیلینور پاسی دیلرزه ورد سبحانز وار عالمه شاه اولانلر اولور چلبی اول آخر دیدک قولنه بلی غازیلر سرداری حضرت علی ابوبکر عمر عثمانز وار غازیلر صوقونور تلر سربنه شهدا ایریشور حقک سربنه نه یوزدن واریوز محشر یرنه بودکلو جرمله عصیانز وار «عاشق عمر» ک بونلردن باشقا مثلاً حکمدارک سفر آلا بیلرینی تصویر ایدن بعض پارچه لری، یا خود سرحد قلعه لرندنه کچن وقوعاتی مصور منظومه لری ده وارددر. آیریجه کندیسنک کوردیکی و یا اوطوردیغنی مختلف شهرلر حقندنه ارا صیرا توصیفاتده بولونور؛ یا خود قلعه لری مدح ایدنه؛ کندی خصوصی حیاتنه، عشق ماجرا لرینه، سود کلرینه عائد بر جوق منظومه لری ده، حیاتی آکلامق اعتباریه بک شایان دقتدر. برطاقم اثرلرنده ده کندی شاعرلکی و صنعتک ماهیتی حقندنه کی فکرلرینی سوبلر. اونی بدیی نقطه نظردن تحلیل ایچون بو پارچالرک اهمیت فوق العاده سی بک طبیعیدر. «مستقیم زاده» نك ویردیکی معلوماته کوره «طنبوره» چالقله ده اشتبار ایدن بو بویوک یکجیری ساز شاعرینک - بالخاصه اثرلرینه استناداً - وجوده کتیردیکمز مفصل ترجمه حالی و ماهیت صنعتی حقندنه کی ادبی و تاریخی ملاحظه لرمنی آیریجه نشر ایدنه جکمز ایچون، بوراده دها اوزون ایضاحاته کیریشمک ایسته میورز. یالکمز «عاشق حسن» و «عاشق عمر» حقندنه کی تدقیقاتیمزه استناداً، اسکی تورک اوردولرنده جوق فعال بر ادبی حیات اولدیغنی، اوردوده کی و خلقده کی جنکاورلک حسلرینی تقویه ایچون خلق صنعت و موسیقینک بویوک بر مهارت و قوتله قوللایلدیغنی سوبله یه بیلیرز.

ادبیات و اجتماعیات نقطه لرزدن مفید :

خلقیات علمبرابر

ملت کتبخانه سی ادبیات دفترینک (۱۰۳) و (۱۰۴) نومرولرنده (تحفه النديم) عنوانيله مقید ایکی اثر اولدیغنی کوردیم . تدقیق ایتم . هرایکسی بر . (۱۰۴) داها دوغرو و براز داها مفصل ، فقط صوکی نقصان . باشند ده ایکنجی ورق ضایع اولش . سوکرادن برکاغد علاوه ایدیلش . یک علی العاده برماهیتده مذهب وجدوللی . (۱۰۳) ده آتلامه لر و املا یا کاشلری وار . تذهیب دن فلان ده محروم . فقط تمام . صوکنده کاتبک اسمی و بونسخه نك یازیلدینی تاریخ شویله مقید : « تم الکتاب بعون الله الوهاب بهمة ابن ولی نعمنا سید عبدالکریم افندی مرحوم و استکتابه فی يوم عرفة عید الاضحی من سنة ستة وعشرين ومائة والف من هجرة من له العز والشرف علی ید اضعف الوری درویش سلمان بن علی . . . »

صوک سوز اولارک ، « عاشق عمره ک کندی تعریف ایچون یازدینی برمنظومه نك بعض پارچه لرینی اقتباسله اکتفا ایدیورز :

الده باده دله هو سلطان عشقدر اولو شر شیطان حفظ دشمن ایله جمله من قو اولی هو آخری هو محشر و میزان ده هو ترک دنیا اولدی سیاح سرتسر عاشق عمر زاهد صوکریم فناده تاج دولدن نه در مسجده کیر قبل عبادت بوجاعتدن نه در دیکله دیوان نسخه سین کورعلم حکمتدن نه در نورکی به جوق تورلومعنار قاتان عاشق عمر

ای خبردار اولمایان کل جمله لله ایچون ایدلم حقه نیازی حق حبیب الله ایچون بو عمر منصبی نیلر حسبه لله ایچون کافره ایلر غزایی هر سفر عاشق عمر

« شفقت » اسمنده دیکر بر ساز شاعرینک بوکا یازدینی بر نظیره ، معاصر لرینک اونک حقنده تقدیر کار فکر لرینی کوستردیکی کبی ، « عاشق عمر » ک دائمی بر عشق مبتلاسی اولدیغنی ده آ کلامقده و آبرجه او دورک مشهور مصور لرندن « لونی » نك عاشق عمرک حال پریشانی تصویر ایدن کوزهل بر رسم یامش اولدیغنی ده بیلدیر مکده در . فی الحقیقه « لونی » او دورک المعروف ناقش لرندن بری و بلکه برنجیسیدر [خلیل ادهم ، الواح نقشیه قولکسیون ، ص ۱۸ ، ۱۹۲۴]

کوبریلی زاده محمد فؤاد

استانبول داوالقوشنده « تورک ادبیاتی تاریخی » مدرسی

اثرک مؤلف وموضوعنه کلنجه ، دیباچه سندن اقتباس ایتمیکم شوسطر لر بونلری واحخا آ کلامقده در : « . . . وبعد اضعف العباد الملك القديم الحاج مصطفى بن حاجی عثمان الشهير بالنديم . . . سلطان مصطفى خانک [*] سابقا سرکتابلری خدمتيله شرفیاب اولوب اشوبیک یوزاون ایکی سنه سی ذی القعدة سنده صدراعظم حسین پاشا ومفتی الانام سید فیض الله افندی ونقیب الاشرف فتح الله افندی وصدرین فاضلین سید علی و عبدالله افندیلرله استانبولدن ادرنه به حرکت اولندقد (الرفیق ثم الطريق) حدیث شریفله عمل ایدوب انانی طریقه بعض همراه ایله کاه مذاکره ابیات واشعار وکاهی مشاعره وحکایات اثار اوصان کلدکده گویا سوز دوکونوب بربریمزه باقی مرتبه سنه وارمشکن یول زحمتی طویعماق ایچون حروفات ایله (نردن کلوب نره به کیدرسک ؟) دیو السنه ناسده مشهود اولدینی وجه اوزره بربریمزه سوال وجواب اولندقد ه بریمز دریای اندیشه دن براز ایجو چیقاردق . نتیجه کلام ، بومنوال اوزره یولک اوزاقلغنی دویموب قوناغه کلوردک . لکن در عقب ضروب امثال بولقد عسرت اولوب جمع اولتاسین مراد ایلدیکزدن ، دایره ادب دن خارج اولیوب هر بر ضرب مثلك ضمنتده برر نصیحت مندرج اولق شرطيله افواه خاص وعامده جاری اولدیغنی کبی بردن ایکیدن برقاچ گون ایچنده الفدن یایه وارنجه ترتیب اوزره تحریر اولندی . قرائت ایدن اهل ایماندن رجا اولنورکه سهو وخطا منی تصحیح ایدوب بوقبری دعاء خیر ایله یاد ایلرله . . . »

مؤلفک بحث ایتمیکی شخصله کلنجه : صدر اعظم ، عموچه زاده حسین پاشادر . حسین پاشا مشهور کوپرلی محمد پاشانک کوجوک قارده شی حسن آغانک اوغلیدر . ۱۱۰۹ ده صدر اعظم اولدی . ۱۱۱۴ ده استعفا ووفات ایتمی . فاضل احمد پاشانک عموچه سنک اوغلی اولدی ایچون تاریخده (عموچه زاده) دیه شهرتی واردر . شیخ الاسلام ، مشهور فیض الله افندیدر . ۱۰۹۹ ده ایلک دفعه شیخ الاسلام اولدی . پراز صوکر ازل ایدیلدی . ۱۱۰۶ ده ایکنجی دفعه مشیخته کجی ، تاریخلرده مقید و مشهور اولدی اوزره ۱۱۱۵ اختلالی اوزرینه عزل وعاصیل طرفندن قورقوج بر شکله قتل ایدلشدر . نقیب الاشرف فتح الله افندی ، فیض الله افندینک اوغلیدر . « صدرین فاضلین » دیدیکی ذاتله کلنجه سید علی افندی (پشمجی زاده) دیه مشهوردر . ۱۱۰۳ شعباننده ایلک ، ۱۱۱۲ جاذی الاولینده ایکنجی دفعه روم ایلی قاضی عسکری اولدی . ۱۱۱۳ ذی الحجه سنده عزل ایدیلدی . ۱۱۱۵ و ۱۱۲۲ ده ایکی دفعه مشیخته کجی . ۱۱۲۴ ده وفات ایتمی . عبدالله افندی ۱۱۱۲ ربیع الاخرنده آناتولی قاضی عسکری اولش « آلاشهرلی » دیه مشهور بر ذات درکه بر سنه صوکر ادرنه ده وفات ایتشدر . ایشته « مصطفى ندیم افندی » ایله بوذاتلر هپ برلکده ادرنه به کیدرلرکن وقت کچیرمک مقصدیله قارشیلقلی تکرله ، بیت ، ضرب مثل . . . سوله مشلر . « ندیم

[*] ایکنجی مصطفى

افندی . صوکر بونون بونلری طوبلایارق بحث ایتمیکم رساله فی میدان قویش . تکرله نردن برقاچ نمونه بی عرض ایدیم : آله نردن کلورسک ؟ استانبولدن ! نره به کیدرسک ؟ ادرنه به ! نه به بیزسک ؟ اسب صبا رفتاره ! یوکک نه ؟ امرود ! نه برسک ؟ آلا ! نه ایچرسک ؟ آب مصفای قرق چشمه ! شکوفه دن باشکه نه طاقینورسک ؟ ارغوان ! دلبراندن سودیکک آدی نه ؟ [.] سن آکا نه دیرسک ؟ آمان افندم دردکله هلاک اولدم ؟ او سکا نه دیدی ؟ آلم چکمه چوغنی آغلانق ، سنی ده کولدورمز . با ایله نردن کلورسک ؟ بصره دن ! نره به کیدرسک ؟ بغداد ! نه به بیزسک ؟ بارکیره ! یوکک نه در ؟ باروت ! نه برسک ؟ بادم نه ایچرسک ؟ بوزا ! باشکه نه طاقینورسک ؟ بنفشه ! صاد ایله نردن کلورسک ؟ صامسوندن ! نره به کیدرسک ؟ صاقوه ! نه به بیزسک ؟ صاله ، صنداله ، صاقار آشکه ! یوکک نه ؟ صوف ، صدف ! نه برسک ؟ صوغان ، صارماق نه ایچرسک ؟ صافی صو ! نه طاقینورسک ؟ صاری کل !